

MBON UKO KE MBUQTIDEM

Mme Hebrew 11:1-22.

QYQH QKPEP-N̄KPQ 442

Eke Ikpọ Owo

IKQ IBUOT: “Mmọ emi kpukpru ekpaña ke mbuqtidem; mmọ ibọhọ se ekeñwọñode enọ mmọ, edi eda nsan-nsan ekut, enyuñ edara mme uñwọñọ oro, enyuñ enyime ete mme imọ idi isen owo ye oduduñ ke isọñ” (Mme Hebrew 11:13)

Etiñ Se Mbuqtidem Edide

“Ndien mbuqtidem ọwọrọ ete, nnyin itim ibure ifiọk ite iyebọ se nnyin idoride enyin ke esit, inyuñ itim inim ite se idibede owo ke enyin ododu” (Mme Hebrew 11:1).

Paul, ke ama okowut nte mme Jew ekeduñode eto ke unana mmọ ndinim ke akpanikọ, ọtọñọ ndiwet ọwọrọ etop ibuot duopekiet emi ke N̄wed Mme Hebrew ndiwut nte ke ntọñọ uteñe Abasi oto ke mbuqtidem, oro edi mbuqtidem emi otode ke esit. Mbuqtidem edi mfọn Abasi emi odude owo ke esit, emi anamde owo ekeme ndikut se idibede. Oro edi se ikodude Paul ke esit ke ini enye ọdọhọde ete:

“Sia nnyin midọñde enyin ke se owo okutde ke enyin, edi idọñ enyin ke se owo mikwe ke enyin; koro se owo okutde ke enyin edibede efep, edi se owo mikwe ke enyin eyebigi ke nsinsi-nsinsi (2 N̄wed Corinth 4:18).

Idighe n̄kpọ efen ke mibọhọke mbuqtidem ekeme ndiñwam owo okut se enyin mikwe; enye anam owo okut se enyin mikwe onyuñ anam efiọk se owo mifiọkke. Mbuqtidem inamke nnyin inim ke akpanikọ ikpọñ ikpọñ, edi anam nnyin ifiọk n̄ko. Oro edi ntak emi Paul okotde mbuqtidem ete edibure mfiọk ete se enyin mikwe ododu. Mbuqtidem otim anam enyin okut onyuñ ayak enye ọyọhọ ọyọhọ esin ke ukpọñ ke usuñ nte mbume miduhe. Oro edi usuñ nte anditiene-Christ enyenede isọñ; oto mbuqtidem, enye enyene itiat ukot ufọk. Oro edi se Isaiah ekenyenede ke ekikere ke ini enye eketiñde abaña eti itiat ukot ufọk. Itiat ukot ufọk oro edi Christ, ndien ke ini idorode ke Enye, imenyene idori-enyin emi baba n̄kpọ kiet mimenke ifep. Kpukpru nti ido owo Abasi oto ke mbuqtidem.

Oro edi se ikanamde mme Ete mbuqtidem, mbon Abasi, ye mmọ oro ekewotde ke ntak Ikọ Abasi ke eset ekeme ndiyọ ke kpukpru usuñ, etuak eda ke idiọk ererimbot emi, enyuñ ebọ nsahi owo ye mme andikọbọ mmọ, emi ekebinde mmọ nte mme eku, edi mmọ esuk emum mbuqtidem mmọ ekama enyuñ enyene ọyọhọ idorenyin ke esit mmọ. Mmọ ekeda ukpẹp-n̄kpọ mmọ eto ke se enyin mikwe. Paul ọtọñọ ndibat ndien iren ye iban emi ekedude uwem ke ini Akani Ediommi emi nnyin isikpẹpde ibaña, onyuñ owut nte mmọ kiet kiet ekekande, efehe mbuba mmọ ekure, utom mmọ enyuñ enyene erikan eto mbuqtidem. Enye ọtọñọ ke eritọñọ ererimbot abat, edi isiakke enyiñ Adam, koro ema ebin enye esio ke inwañ. Enye ama enyene eti ifet, edi ayak ifet oro ọduọk oto ke se ikọsuhọrede ikan udia ọkọti, mmọdo ibatke enye isin ke otu mkpọsọñ owo. Mme owo emi okposuk edi mmemidem akakande mmọ okuk, mikonyuñ inyeneke mme edidiọñ nte Adam ekenyenede, edi mmọ ema enyene erikan ke ini Adam ọkọduode.

Abel Ye Cain

Adam ama enyene ifet ndikut se idiọk-n̄kpọ ekemedede ndinam ke ufọk esie, se ntut-utọñ ke iñwañ akadade ọsọk ufọk esie nte idọk; ndien ọkọtọñọ ye ndito esie. Nnyin iyetọñọ ye Abel.

“oto mbuqtidem Abel ada uwa eke ọfonde akan eke Cain awa ọnọ Abasi, emi otode ke esit etiñ ikọ edian enye, ete, enye edi edinen owo; Abasi ke Idem Esie edi ntie-nse abaña enọ esie; ndien oto do enye osuk etetiñ ikọ, okposuk edi nte enye ama akakpa” (Mme Hebrew 11:4).

Nnyin imekeme ndikut mbuk Abel ke Genesis 4:3-15. Mmọ emi ema eda mme uwa mmọ edi ke ntọñọ ini oro. Oro ke idem esie ama owut ete ke ama otuk mmọ ke esit ete ke ọfọn owo ndinam emem ye Abasi. Sededi ifiọk emi mmọ ekenyenede ebaña akpanikọ, mmọ ema etim efiọk ete ke ubahare ama odu ke ufọt mmọ ye Abasi, akana nte enam n̄kpọ man efiak eda mmọ edian ye Abasi. Utọ ido oro edi se idude ke kpukpru idut se ekpededi emi mmọ enimde ke akpanikọ. Idem mme okpono ndem edada uwa

esòk mme abasi mmò. Mme uwa edi ndiwut nte ke mmimò imenam idiòk-ńkpò. Spirit Abasi emi ọ̀nòde ubiom ikpe odoro mmò.

Akpanikò ama oduk ke esit Abel. Ekeme ndidi akpanikò ama oduk ke esit Cain ńko, edi Cain ekenyene ukpùhòre edu uwem. Ami monim ke akpanikò nte Cain ama ọ̀fiòk se enye akpanamde man ekem ye se Abasi okoyomde nte emi Abel akanamde, edi enye ama etre ndinam. Enye ekenyene ukem spirit emi owutde idem mfin, oro edi mme edòń oro mimaha nditòń, esit emi mimyimeke ye edu uwem emi ańwanade ye Abasi.

Abel akawa eyen eròń, odori enye ke itie uwa, ndien Abasi ọ̀bò enye ndusuk oto ke ikań ndiduò nto ke Heaven, edi esin eke Cain. Ndien Cain ayat esit. Enye ọ̀tòhò ye eyen eka esie onyũ owot enye, okposuk edi nte Abasi ama akakpan enye.

Abel akada uwa eke enyenede iyip edi, eyen eròń emi ewotde, emi mitoho ke enye erifen ke idiòk-ńkpò iduhe. Ke ntem ke enye okoyom utebe ikpe oto ke mbuòtidem. Cain ke ńkań eken, eketiene mbukpek obukidem, enye akada mme mfri ińwaań, mme utom ubòk esie edi, ntem enye okoyom utebe ikpe oto utom. Ntak edi oro ekebòde uwa Abel esin eke Cain. Ntre ke nnyin ikut edu ukpono Abasi iba nte eyararede toto ke eritòń ini oro: kiet edi nnen-nnen edu ukpono Abasi emi otode Abasi emi oyomde Iyip usio-isop idiòk-ńkpò onyũ ọ̀nòde utebe ikpe oto ke mbuòtidem, ọ̀yòhò iba edi ukwaań ido ukpono Abasi emi otode owo, isańake ye iyip onyũ oyom utebe ikpe oto ke utom. Oro edi isòń ukpèp-ńkpò mmò emi ekwòròde-ikò nte ekemde ye eyo emi (Modernism): Mmò edòhò ete ke ufòń iduhe ndinyom uwa. Mmò etim eńwana akpan akpan ye ukpèp-ńkpò ke abaańa Iyip Usio-isop. Mmò enyime Jesus nte andikpèp, enyũ eda Enye nte Akwa Ete ufòk, enyũ enyan ubòk ewut Enye nte akamba uwut-ńkpò edi ama edi Enye ndiyak idem Esie nte Uwa Usio isop idiòk-ńkpò, mmò inyimeke. Mme ido ukpono Abasi iba emi ke ekaka iso tutu osim mfin emi.

Enoch

“Oto mbuòtidem emen Enoch edòk ke enyòń, man enye okukut mkpa; owo inyũ ikwe enye, sia Abasi ekemende enye ọ̀nyòń; koro ke ini mimenke enye kańa idòk, ekedi ntiense ebańa enye ete, enye enem Abasi esit:

“Edi ke mbuòtidem miduhe, owo ikemeke ndinem Abasi esit; koro owo eke asańade ekpere Abasi enyene ndinim ete Enye ododu, onyũ edi Andinò mmò emi eyomde Enye utip.”

Nnyin inyene ata ekpri mbuk ibańa uwem Enoch, edi ekpri oro enòde ekeme ndida uwak ikpa ńwed. Ke akpa ifet edòhò ete Enoch akasańa ye Abasi. Ke ntem ke ifiòk ite enye ekedi edisana ye edinen owo. Enye ekedi kiet, ukem nte Abel emi akanamde item Abasi onyũ ọ̀nòde Abasi uwa eke enemde Enye esit ndien ọ̀bò edinen ido ke edinam ntre.

Adam ama asańa ye Abasi, edi ema ebòt enye ọ̀fòń ama onyũ enen mbemiso enye ọ̀duò. Baba owo kiet ikemeke ndisańa ye Abasi ke esiode mme mfòń emi efep. Oyom edinen ido ye edisana uwem mbemiso owo ekeme ndinyene ebuana ye Abasi; inyũ iduhe usuń efen emi owo ekemede ndinyene ebuana ye Abasi. Ikò emi, “asańa” enyene se otimde ọ̀wòrò. Ke itie kiet ke usem Hebrew, ikò emi ọ̀wòrò ntem ete; Enoch otim idem esie ndisańa ye Abasi. Oro owut mkpe mbiere. Enye ikasańake ye Abasi ke ido mbuburu man okop inem esit, koro ekedide mmem-mmem ńkpò ndisańa ye Enye, edi enye okototim idem-esie onyũ ekpe ebire ndisańa ye Abasi.

Tim se nti ido owo emi: edisana uwem, edinen ido, mkpe-mbiere. Enye ama asańa ye Abasi ke isua ikie ita. Mbuk itińke ite ke enye ama afiak edem ke ofuri ini oro.. Emi owut ime. Do ke edòhò ete ke enye ama enem Abasi esit. Oro ke usuń kiet ọ̀wòrò ńkop uyo. Ufòń iduhe owo nditiń mbańa mbuòtidem emi enye enyenede ke Abasi edi etre ndikop uyo Esie. Mme demon enim ke akpanikò enyũ enyek idem. Edieke owo onimde ke akpanikò nte ńwed Abasi ọ̀dòhòde enye eyekop uyo Abasi onyũ asańa ke kpukpru mbet ye item Esie.

Kpukpru emi ọ̀wòrò ete Enoch ama enyene esit eke ọ̀fònde ama, esit emi okoyomde ndinem Abasi esit ke kpukpru se enye akanamde. Ke mbuòtidem, Enoch akasańa ye Abasi. Edi akpanikò owo ikekwe Abasi, kpa nte Moses mikekwe Enye, edi Moses ekeme ime nte ńkpò emi enye okokutde enye emi enyin mikwe. Kpasuk ntre Enoch akasańa ke ukem usuń oro. Edieke nnyin ikutde Abasi, idikut Enye

ke mbuotidem, idighe ke enyin ikpokhidem, emi edi ke enyin mbuotidem. Oro edi kpa nkpo emi akanamde Enoch eme ime. Emi okonyuñ anam Moses eme ime. Oto kpa ke ukem mbuotidem emi ke ekemen Enoch edok. Oro oworo ukpuhore emi akadade itie usop-usop, ke ata esisit ini, ke ediyip enyin. Emi okotibe ono Enoch ke adaña emi enye osuk odude ke uwem. Enye ama aka iso asaña ye Abasi enyene nneme ye ebuana ye Enye, tutu ini ekem emi enye okokponde ison, osop, ndien mme ufan esie ikwe enye aba. Iko Abasi eteme nnyin ete ema emen enye edok ke enyona. Oro ekedi ke ini emi ekebemde ukwo iso.

Enoch okodu ke ata ini eset, emi ndusuk, baba udim iko kiet ke nwed Abasi emi ekewetde-wet mikoduhe, edi enye otim asaña ekpere Abasi, ke idaha nte Abasi okoyomde, emi akanam enye osim idorenyin oro, emi edide ikot emi enode ufok Abasi Christ: ndibeñe idem mbet usen emi Christ edidide. Edimen Enoch ndok edi mbiet edimen ufok Abasi ndok. Imenyene mbiet efen ke enye emi ama ekebe, oro edi eke Elijah ke eyo mme anditiñ ntiñ-nnim iko.

Noah

“Oto mbuotidem Noah, sia Abasi onode enye ntot abaña se enyin mikwe kaña, ke uteñe Abasi, okon ubom ndida nnyaña ufok esie; ndien ke erinam emi enye obiom ererimbot ikpe, onyuñ akabare edi andinyene edinen ido eke asañade ye mbuotidem.”

Noah okoduñ ke emana emi okodiokde eti-eti. Etim etiñ añaña nte ererimbot eketiede ke eyo esie. Enam efiok ete ke idiok-nkpo owo ama okpon, ison okonyuñ oyoho ye afai onyuñ abiara oto mme andiduñ ke esit.

Ikebighike ton ekebot ererimbot ke eyo Noah, edi Abasi ama ebeñe-idem ndibiat enye. Ndusuk ini mme owo esidu ke mkpa idem ntak emi Abasi okponyimedede nkpo obono ke ererimbot ntre. Abasi eyenam mme nkpo oro etre ke edikem ini Esie.

Abasi ama okut kpukpru se ikodude ke eyo Noah. Nkpo efen emi Abasi eketinde ekedi ke owo edi obuk oro edi ke owo ayak obukidem akara enye. Ndidu uwem nno obukidem ye mme nkpo obukidem ama oyoho uwem owo. Edi kpa ke ufot ini emi ke nworo nda owo emi Noah okodu.

Etiñ ebaña enye ete ke enye ekedi “edinen” owo. Oro oworo ete ke enye ama enen. Enye ama enyene nnen-nnen eno edifen ke mme idiok-nkpo, ndusuk nko enye ama enyene edinam asana. Enye ama asaña ye Abasi nte Enoch akasañade: “enye otim idem esie ndisaña ye Abasi” Edoho nko ebaña enye ete ke enye ama ofon ama ke eyo esie. Do afo omokop nkpo ita emi etinde ebaña Noah emi mikemeke nditiñ mbaña ererimbot. Enye ama enen, enye ama asaña ye Abasi onyuñ ofon ama ke eyo esie.

Idem akpa nnyin ndikut nkon nkon idaha ke spirit emi mbon Abasi ke eset ekesimde okposuk edi mmọ ekenyenede ata ekpri ifiok ebaña Abasi. Ke akpaniko, edi ata nkpo mfuho nditiñ mbaña akwa unwana emi inyenede ke eyo nnyin emi, ye idaha anditiene-Christ ke spirit, kini inyenede oyoho iko Abasi ke iso nnyin, edi ke ufot kpukpru emi eti idaha ke spirit edi ata ekpri. Oro edi ntak emi itie nwed emi edide nkpo nsoro-idem ono mme anditiene-Christ.

Ke eyo Noah, Abasi ama ebire ndisobo ofuri obukidem. Kpa ye oro Enye ama ono mmọ isua mfon 120 emi mmọ ekpekemedede ndikabare esit nyom Abasi edieke mmọ emekde ndinam ntre. Edi ke ofuri mme isua oro itinke iko ndomo kiet ndiwut nte ke owo mmọ kiet ama ada ifet oro ndinam eti nkpo nno idem esie, me ndinyom Abasi.

Ke akpatre, ini ama edi emi Noah okodukde ke ubom, ema enam kpukpru nkpo enyuñ ekure kpukpru utom, enye ye kpukpru mme unam emi ekenyenede ndinim uduot uwem ema eduk ke ubom. Enam nnyin ifiok ite Abasi ekeberi usuñ abaha mmọ.

Kpa ukem usuñ oro ekeberide ebaha mmọ ke esit ubom ama eberi abaha mmọ eken ke aña. Oro okoworo nsobo ono ererimbot.

Kpa nte ekeberide usuñ oro, usen kiet eyenyuñ eberi usuñ mbom, oro ediworo nsobo mme idiok owo ke emana emi. Se inamde emi otim añaña nnyin edi iko oro Jesus okodohode ete:

“Koro nte mme usen Noah ekedide, kpasuk ntre ke eridi Eyen Owo eyenyuñ edi.” (Matthew 24:37).

Se nte eyo Noah ebietde eyo emi: Afai ọkọyọhọ isọñ, idiok-ńkpọ owo onyuñ okpon, isọñ onyuñ abiara oto mme andiduñ. Oro edi ukem ukem se idude ke ererimbot idaha emi. Mme ńkpọ emi enam nnyin itim ifiok ite ke edidi eyen Abasi otim ekpere-eti-eti.

Kpukpru se Noah akanamde okoto ke mbuotidem. Edọhọ ete enye akasaña “ke uteñe Abasi.” Oro ikedighe ndik ke abaña nsobo oro ekpesimde enye me ufok esie, edi ekedi ndik uteñe Abasi, oruk ndik emi mikayakke enye eyik Ikọ Abasi ke ini ekededi. Enye ama ada se Abasi ọkọdọhọde nnen-nnen onyuñ ọtọñ ndikọñ ubom, ke idem ini idiọñ ukwọ mkekam iduhe. Ekebiet ńkpọ eke mikemeke nditibe ke enyin mbio eyo oro; edi ama ọwọrọ osu nte Jehovah ọkọdọhọde.

Abraham

“Oto mbuotidem Abraham, ke adaña-emi ekotde enye, okop uyo Abasi, ete ọwọrọ aka ke isọñ eke enye edidade nte udeme esie; enye onyuñ ọwọrọ aka, ifiokke ńkañ eke enye akade” (Mme Hebrew 11:8).

Oruk mbon Abasi emi ekesidu ke ini ke ini, nte akwa uñwana. Noah ama odu ke eyo esie; ndien ke ńkpọ nte isua ikie inañ ema ekebe edisim eyo Abraham; ntre ntre, ke adiana ke adiana. Mmọ ewọrọ eda nte uwut-ńkpọ mfọn emi otode Abasi, edi mme ntiense ke se mbuotidem ekemedede ndinam ke esit owo.

Edi ata akpan ńkpọ ndikut nte ke Abraham ikobupke mbume ke abaña ikot esie, inyuñ itinke baba ikọ kiet. Enye ama anam usọp usọp mbeñidem; ndien ńkukure iman esie emi akamade nditiene enye ekedi Lot. Mọdo Abraham ama ada ńwan esie ye mme owo oro ekedude ye mmọ (nditọ ufok esie) enyuñ edaha man eka ke obio oro akananam mmọ mifiokke ibaña. Ikọ ọdọhọ ete, “ndien mmọ edi ke isọñ Canaan” (Genesis 12:5). Ami mmama nte etiñde mme ikọ oro. Ebiet Abraham ama ada ńkpọ emi nte akpan mbubehe. Enye akanam kpukpru ke mbuotidem.

Ukpono ndem ama akan Abraham okuk ke kpukpru idaha. Baba ńkpọ kiet ikoduhe ke ebiet emi enye okoduñde ndiñwam enye ndifiok ata Abasi; ndien Abasi ekenyene ndiwubere enye nte eto nte ikpedọhọde, man ada enye ọkọtọ ke ebiet efen. Abasi okoyom Abraham ọwọrọ ofuri ofuri ọkpọñ obio esie.

Abasi esinam ńkpọ Esie ufiop ufiop kpukpru ini. Ndsuk mme owo edọhọ ete ke emi edi ufiop ufiop Eti-mbuk. Emi edi ikọ itoro emi etiñde edian enye, koro enye edi ufiop ufiop Eti-mbuk. Ke ini Abasi ọtọñde ndinam ńkpọ, ńkpọ ekpuhọre ofuri ofuri; ndien Enye oyom ufiop ufiop ńkop uyo ke Ikọ Esie. Ata ńwọronda ńkpọ ke uwem mbon Abasi emi edi, ke adañemi Abasi ọdọhọde mmọ enam, mmọ enam, ekpededi oyom ndida uwem mmọ. Oro edi nte mmọ ekenamde utom Abasi. Akananam mmọ ituakke ida ke ntak eke ekpededi, ekpededi ndiwa oruk uwa eke ededi.

Ami mekeme ndikut nte owo emi, Abraham, adianarede idem esie efep ye kpukpru se ikande enye ikuk ye mme nsaña esie, ye oruk; ndien asaña ye ekpri ibat owo aka ke isọñ eke enye mifiokke. Emi ekedi akpan ńkpọ ọnọ enye, edi enye akanam ke ikot Abasi. Enye ama asaña edisim Obio eke enye mifiokke. Imokut nte enye edide edem usiaha utin Bethel. Do ke enye okowuk ufok-ọfọñ esie onyuñ ọbọp itie uwa ọnọ Jehovah.

Akpa ńkpọ emi Abraham akanamde ekedi ndibọp itie-uwa. Afo eyekut edieke etienede Abraham ke isañ esie nte enye okonimde Abasi ke akpa ke kpukpru ńkpọ. Sededi emi enye akanamde, ebiet ekededi emi enye akakade, afo eyekut nte enye ọbọpde itie uwa ọnọ Jehovah. Oro ọkọwọrọ ete enye ekesituak ibuot ọnọ Abasi ke ebiet ekededi emi itie-uwa oro okodude.

Owo kiet, ke editiñ mbaña emi, ọkọdọhọ ete, “owo ifañ emi ebọpde ufok ekere ndibọp itie uwa ńko nnọ Abasi!” Ndien enye ama etre ikọ esie ke ndidọhọ ńko ete “Ata ekpri ibat mme anam akpanikọ emi enamde ńkpọ enọ odu-uwem Abasi enyime ndiyak ufok mmọ eta ikañ.”

“Oto mbuotidem enye akabare edi oduduñ ke isọñ emi Abasi ọkọñwọñde ọnọ enye, nte owo adañ ke isọñ eke minyeneke enye; onyuñ oduñ ntre ke tent ye Isaac ye Jacob, emi etienede enye edi mme andinyene uñwọñ oro” (Mme Hebrew 11:9).

Abasi ama ɔnwɔnɔ ete ke isɔn emi edidi esie, edi ke ofuri uwem Abraham, nkukure ebiet emi enye ekenyenede ke una-isɔn oro ekedi ebiet udi esie, kpa ye oro ekedede ke okuk esie. Ntre enye ke idem esie ikekwe ini emi mme eɛnwɔnɔ oro ekesude; edi ke ofuri emi enye ikabatke idem esie nte nkpo, edi nte asaɛa isaɛa ye esen owo. Ikɔ emi akabare emehe mme anditiene-Christ; edi ata ediwak etietiɛ ikɔ emi ke inua, edi mme edinam mmɔ ewut ete ke mmɔ edi eke ererimbot akan nte edide eke Abasi. Edi ata akpan nkpo owo ndidi asaɛa-isaɛa ye esen owo ke ererimbot emi.

Adaɛa nte ekenimde isɔn emi enɔ ubon Abraham, ndien Abraham akpana nte owuk enyin ese isɔn oro, edi Paul otim etiɛ abaɛa se udɔn esie ekedide.

“Koro enye odoride enyin ke Obio eke enyenede nsɔnɔ nda, eke Andibɔp ye Andinam Enye edi Abasi.”

Yak mbup fi: nte se Abraham akanamde ke isua 1900 emi ekebede mbemiso Christ amana ɔkpuhɔre ye se Abasi oyomde enam ke ukperedem ini emi? Me ɔkpuhɔre ye se ikpedide edinam owo Abasi? Enye ekedi owo emi okodude uwem ekekem ke idaha spirit mme Anditiene-Christ, kpa akwa uɛwana emi nnyin inyene mfin ito Ikɔ Abasi. Nte nnyin ifiɔkde owo ikewetke baba udim Ikɔ emi kiet ke eyo Abraham. Sededi emi enye ɔkɔbɔde, Abasi eketiɛ ɔnɔ enye nte mbet me nte ikɔ. Akananam enyin esie ikebemke iso ikut isɔn oro. Enye ama ɔfiɔk, kpa nte nnyin ifiɔkde mfin ite ke isɔn oro ekedi mbiet Obio Abasi emi ɔfɔnde Akan.

Ekedi akpanikɔ ete ke ema enɔ ubon Abraham mme eɛnwɔnɔ ke abaɛa nkpo uwem emi, ye mme edidiɔn emi akanade mmɔ enyene ke isɔn emi. Mmɔ ema ebɔ mme edidiɔn oro ke ini mmɔ ekenamde uyo Abasi, koro, man Abasi anam uduak ufak owo osu ye uduak Esie ete ke edito ke Israel uduak oro ayarade ɔnɔ ererimbot, akana nte mmɔ nte enyene idaha nte idut. Ke ntre Enye ama ɔdiɔn mmɔ ke nkpo uwem emi edi ikedighe uduak Esie nte edidiɔn emi Enye ɔkɔdiɔnde Nditɔ Israel etre ke Isɔn Eɛnwɔnɔ ikpɔn, kpa nte Enye minyuɛ iduakke ite edidiɔn eke Enye ɔnɔde nnyin ke nkpo uwem emi edi nkukure edidiɔn. Enye oyom nnyin ikut ikan emi, kpa nte Enye okoyomde Israel ekut ekan se mmɔ ekebɔde.

Mbon emi enyenede spirit Abasi, mmɔ emi ekesaɛade ye Abasi, enyun enemede nneme ye Abasi, emi ekeyomde nkpo spirit, ema ekut ebe mme edidiɔn nkpo uwem emi. Yak nnyin ikunam ndudue ke abaɛa uduak Abasi ye Israel, ke ndikere ete ke ekedi edidiɔn nkpo uwem ikpɔn ke mmɔ ekenyene ndibɔ, edi ke emi nnyin inyene edidiɔn nkpo spirit. Mmɔ ema enyene ukeme ndibɔ edidiɔn ke spirit nte nnyin ibɔde mfin, ke idak ekpri uɛwana ye ekpri eriyarare, edi, nte ededi edidiɔn oro ekenyene mmɔ. Imokut mme ibat owo emi ekedade ifet oro ebɔ mme edidiɔn oro. Ndien edieke mbon Abasi emi ekekemede ndibɔ mmɔ, ofuri Israel ekpekekeme ndibɔ nko.

“Mmɔ emi kpukpru ekpaɛa ke mbuɔtidem; mmɔ ibɔhɔ se ekeɛnwɔnɔde enɔ mmɔ, edi eda nsan-nsan ekut, enyuɛ edara mme uɛnwɔnɔ oro, enyuɛ enyime ete mme imɔ idi isen owo ye oduduɛ ke isɔn (Mme Hebrew 11:13).

Nkpo emi abaɛade heaven odu ke mme ikɔ oro. Mmɔ ikɔbɔhɔ uɛnwɔnɔ emi Abasi ɔkɔnɔde mmɔ inyene edi ekeda ekut mmɔ nsan-nsan. Jesus ama etiɛ ete “Abraham akadat esit ndikut eyo Mi” (John 8:56). Enye ama okut Messiah oro edidide, enye ama okut Mkpasip oro Abasi ɔkɔnwɔnɔde, oro edi se ikedemerere esit esie onyuɛ anam enye adara.

Ndisana ikɔt Abasi ke eyo Paul ema enim mme eɛnwɔnɔ editɔnɔ ntaɛ ndi ɔboɛ ke akpanikɔ. Mmɔ ikekwe enye nsan-nsan nte Abraham okokutde mme eɛnwɔnɔ esie; edi ekekut mkpet-mkpet. Edi ikɔwɔrɔke isu ke eyo mmɔ. nso ikedi ufɔn mmɔ ndiyire ke mme eɛnwɔnɔ emi nnyuɛ nem esit mbaɛa mmɔ? Emi ama anam mmɔ etim esaɛa ke edinen ido, anam mmɔ enyene uwem eke spirit, enyuɛ esaɛa ye Jehovah. Onyuɛ enyene ndidi ntre ke eyo nnyin emi. Enye ama anam ɔnɔ Abraham ke eyo esie. Edieke mmɔ ekpekesinde mme eɛnwɔnɔ oro, mmɔ ikpɔkɔbɔhɔ mmɔ inyene.

“Koro mmɔ emi etiɛde oruk ikɔ emi eneɛere ewut ete,

Mme imɔ iyom isɔn idem mme imɔ” (Mme Hebrew 11:14).

Enye etiɛ abaɛa ini emi Abraham okodoride enyin ke “obio eke enyenede nsɔnɔ nda eke andibɔp ye Andinam enye edi Abasi” onyuɛ abat idem esie ye ufɔk esie nte mme asaɛa isaɛa ye mme esen-owo.

“Ndien ke akpanikọ, edieke mmọ ekpesinde esit ke isọñ eke mmọ eketode ke esit ewọñọ, mmọ ekpenyene ifet ndifiak nyọñọ” (Mme Hebrew 11:15).

Edieke Abraham okpokopyomde ndifiak mbine oruk esie ye obio esie, Abasi akpakayak enye aka. Okposuk edi nte Abasi ọkọnọde eñwọñọ, edi Abraham ama enyene ifet ndifiak nyọñ ini ekededi. Ke akpanikọ, enye ikenyeneke ñkpọ efen ibọhọke enye ndidi ke akwa isọñ emi ọfiọrọde mmọñ eba ye aran ọkwọk, do ke akañ okosim enye, ndien enye ekenyene ndikpọñ Canaan tutu akañ okure. Ufañ ama odu ọnọ enye ndikpokobup mbume mbaña eñwọñọ Abasi, edi enye ikanamke emi.

Mbuọtidem ama ada enye ebe mkpọsọñ ebiet onyuuñ akan mmemidem ọnọ enye: mbuọtidem ke Abasi, idighe ñkpọ efen. Ke ini enye mikekemeke ndikut, enye ama aka iso onim ke akpanikọ onyuuñ omum mbuọtidem akama. Edieke odude ñkpọ emi edinọde fi ye ami uko ke ini mmem-idem onyuuñ akan mme enyim ikañ mme asua (nnimke nte ñkpọ efen ọsọp ikañ-ikañ onyuuñ okim oduk esit akan mmem-idem) edi otu-ekọñ mbuọtidem. Oro esin Paul ọdọhọ ete, “onyuuñ eda mbuọtidem nte otu-ekọñ” (Nwede Mbon Ephesus 6:16).

Iwakke mme ñkpọ emi otibede nditimere emem nnyin tọñọ nte Abasi akañwaña Spirit Esie ke inua 1906 ọnọ nnyin. Otu mme andinim ke akpanikọ emi ọkọri; Abasi ọdiọñ enye; otu emi onyuuñ oforo. Edi akpanikọ nte ke mme idomo do ke usuñ, edi mme idomo emi otim osim owo kiet kiet. Ke ndiñeñere ntiñ ukọbọ iduhe, edi ndusuk mbemiso emana emi ebe eyedomo mbuọtidem nnyin ke mme usuñ emi. Ñkpọ kiet emi nnyin ifiokde edi, mme ndibe odudu andidiok emi edahade eda ke ererimbot emi ke esik ekpere enyin usuñ nnyin kpukpru usen. Se nnyin iyomde mfin edi nditim idem nnyin ke utọ mbuọtidem emi mbon eyo eset ekenyenede. Abasi ọtọ utọ mbuọtidem oro ke esit owo emi ọbuọtde idem ye Enye.

“Edi ke emi mmọ eyom isọñ eke ọfọnde kan, ...”

Odu ñkpọ emi ọfọnde akan Isọñ Uñwọñọ ye mmọñeba ye aran-ọkwọk esie, ye mme grape emi odude do ke Eschol, ye kpukpru mme edidiọñ emi eyọhọde do.

“... Oro edi, isọñ eke odude ke heaven. Mọdo inamke Abasi but ndikere Abasi mmọ; koro Enye ama ebeñe Obio ọnọ mmọ” (Mme Hebrew 11:16).

Edieke Enye okotimde obio ọnọ mmọ, Enye onyuuñ otim nde ọnọ nnyin. Ini ama odu emi Abraham ekenyenede mfina ke uwem esie. Nko, nnyin kiet kiet inyene ndibe ke utọ ebiet emi ke awarade me ke ebighide emi inyenede ndikpe mbiere ndisaña ye Abasi ekpetie nte etetie. Nte nnyin iyesoñọ ida edieke iyomde uwem nnyin? Mme iyefiak edem?

Abraham ama osim ebiet oro. Ko ke ata ikpe-enyọñ (ke ini enye ama ekebet eñwọñọ Abasi ke isua edip ye ition nte ke editọ ke ubon esie kpukpru oruk ererimbot ekut ufọn) Abasi ama okot ete: “Abraham.” Enye ama eyere ete, “Se, ami mi.” Abasi ọdọhọ enye ete, “Da ndien eyen fo, eyen fo kiera-kiet, Isaac emi afo amade, ka ke isọñ Moriaha; nyuuñ wa enye do ke uwa ke akamba okot kiet eke ndidọhde fi” (Genesis 22:1, 2). Ewuhọ Abasi ekedi oro. Nso ke Abraham akanam? Enye ama abak adaha ke usiere oro, etie ke enañ esie, ọbọp ifia odori, ada eyen esie ye nditọ ufok esie aka ke obot Moriah, isan usen ita. Do ke enye akanam se Abasi ọkọdọhọ enye.

“Ndien Isaac ọdọhọ Abraham ete esie, ete, Ete mi; ndien enye ete, Se ami mi, eyen mi. Ndien Isaac ọdọhọ ete, se ikañ ye ifia; edi enye eyen erọñ uwa? Ndien Abraham ọdọhọ ete, Eyen mi, Abasi eyeyom eyen erọñ uwa ọnọ Idem Esie.” (Genesis 22:7, 8).

Akamba ntiñ-nnim ikọ odu ke ikọ emi, koro Abraham ama anam mbukpọñ ñkpọ ke ini enye akakade ke obot Moriah se iditibide inọ mkpasip emi editode ke ubon esie ke ini iso idiọñ ofuri ererimbot. Enye ama ọbọp Isaac, emen enye odori ke itie uwa, emenere ikwa esie. Ndien uyo Ọbọñ osim enye ete “Kuda ubok fo utuk eyen oro, kunyuuñ unam enye baba ñkpọ kiet: koro ke emi ke mfiok nte afo efefehe Abasi, afo unyuuñ usinke mi eyen fo kiera-kiet” Genesis 22:12).

Enye ikayakke ñkpọ emi esit esie amade okpọñ akan ima emi enye ekenyenede ọnọ Abasi. Edieke enye mikpokodorike Isaac ke itie uwa ke ata akpa eritọñọ, enye ikpekekemeke ndidori enye ke ini idomo. Nte nnyin ikotde ke edinam Abraham, enye ama owot eyen oro. Enye ama enyene mbuọtidem

ete ke imọ ikpono Abasi emi edide edieke imọ inamde mbet emi Abasi ọkọnọde imọ, ekeme ndinam eyen esie eset ke mkpa.

“Sia okonim ete, Abasi ekeme ndisio enye ke otu mme akpa-akpa nam enye eset; ndien ke ido nke, enye okonyuñ ọtọñ ọtak ọbọ enye ke mkpa ada” (Mme Hebrew 11:19).

Abasi owut nnyin ekpři se ikotibede ke Heaven kini “Abasi akamama ererimbot ntem, tutu Enye osio ikpọñ ikpọñ Eyen emi Enye obonde ọnọ.” Ikọ emi “ọnọ” ọwọrọ ete Enye ọkpọñ ikpọñ ikpọñ Eyen emi Enye okobonde ọnọ.

“Koro Abasi akamama ererimbot ntem, tutu Enye osio ikpọñ-ikpọñ Eyen emi Enye obonde ọnọ, man owo ekededi eke ọbuqtde idem ye Enye okutak, edi enyene nsinsi uwem” (John 3:16).